

Notker Wolf OSB

A közösség kövei

Notker Wolf primásapát német nyelvű homíliája 2012. augusztus 27-én, a pannonhalmi Szent Márton-bazilika fölszentelésén. Lekció: E 2,19–21.

Főtisztelendő Főapát úr, érsek és püspök urak, apát urak, szeretett szerzetes-testvéreim, kedves testvéreim mindannyian!

Először is fogadjátok elismerésemet, kedves Asztrik főapát úr és mindannyian, kedves pannonhalmi bencés testvéreim, monostorotok felújított templomának fölszentelésekor. Szívbemarkolóan szép lett.

A bazilika nem csak egy szép ékszer — a bazilika a *hit* jele: a ti és elődeitek hitének jele. Szerzetes elődeitektől ti is úgy kaptátok örökségül, és szentnek tartottátok. Szerzetes elődeitek hite építette fel Istennek ezt a házát, ti pedig, kedves szerzetesestestvéreim, ugyanebben a hitben újítottátok fel és tettétek ilyen ragyogóvá örökségül kapott templomotokat. E templom történetét átszövik a felújítások, újjáépítések és újra felépítések. Most ti magatok is részévé lettetek ennek a történetnek.

A bazilika felújítása a *remény* jele. A jelen és a jövő számára építettetek, abban a szilárd meggyőződésben, hogy Isten működik közösségekben; abban a szilárd meggyőződésben, hogy a következő nemzedékek is tovább viszik majd ezt az örökséget.

Istennek ez a pannonhalmi háza a ti *szeretetetek* jele. A liturgia iránti szereteteteké, Isten iránti szereteteteké, akinek a dicsőítésére zsoltároztok; Krisztus iránti szereteteteké, akinek emlékezetét és jelenlétét az eucharisztikus közösségben ünneplitek; végül az emberek iránti szeretetetek jele, akik betérnek ide, hogy dolgaikban segítséget és vigaszt találjanak e házban, akik veletek együtt ünnepelnek, és akik —hozzátok hasonlóan— tisztelik Szent Márton püspököt és Szent István királyt, és közbenjárásukat kérik.

Mindez visszatükröződik a bazilika felújításában. Megmutattátok, hogy Pannonhalma különleges hely bencés rendünkben, és azt is, hogy Pannonhalma igazi bencés hely. Hiszen nem más, mint a bencés liturgia határozta meg ezt a felújítást. Ezért fogadjátok még egyszer elismerésemet és gratulációm, amelyet az egész világ bencés szerzetesei és nővérei nevében is mondok.

A templom a monostor szíve. Az oltártól, az eucharisztia ünneplésétől kiindulva építjük fel közösségünket, pontosabban építi fel Krisztus a közösségünket. Ugyanez az egység gyűjt össze minket a zsolozsmában is, amely a magunkfajta szerzetes napjának jelentős részét elfoglalja. Egymással egységben imádkozzuk a zsolnákat, amelyek a Krisztus előtti évszázadokra nyúlnak vissza. Az Úr halálának és feltámadásának ünneplése, valamint a kórusimádság nemcsak egymással köt össze bennünket, hanem az egész Egyházzal. A zsolnárok szerzői olyan ajándékot hagytak ránk, amely mind a mai napig táplálékunk, s nem csak a kolostorban, hanem minden keresztény közösségben, valamint a zsidósághoz tartozó testvéreink körében is az.

Imádságunk így válik valóban átfogóvá, így gazdagodik az ökumenikus dimenzióval. A templomépítést az imádság köti bele az üdvtörténetbe és az egész oikumené-be.

Fordítsuk tekintetünket az imádkozó közösségre: „nincs személyválogatás az Istennél” (RB 2,20); ő az imádkozó szívét nézi, azt, hogy „szíve egyezik-e szavával” (RB 19,7) — ahogy Szent Benedek Regulájában olvassuk. Ha egymással egységben, énekelve és imádkozva az Úr színe elé állunk, az összetartozásunknak a jele, az kifejeződése annak az egységnek, amely a mindennapok fedezetét képes adni. Regula és apát vezetése alatt, közösségben élünk — ez Benedek szerint a kolostori élet definíciója. (RB 1,2) Együtt dolgozunk, együtt étkezünk, s összeköt bennünket a Szentírás imádságos olvasása. A közösségben megvan mindenkinek a maga helye, és mindenkinek megvan a maga feladata a közösség jóléte érdekében.

Szent Benedek semmiképp nem akarta, hogy a szerzetesek csak önmaguknak éljenek. Megnyitotta a monostor kapuit a vendégeknek, a szegényeknek és a rászorulóknak. „A [...] vendégek a monostorból sosem hiányoznak [...] Minden érkező vendéget úgy fogadjanak, mint magát Krisztust”. (RB 53,16.1) Ahogy megtanuljuk a szolgálatot a monostorban, úgy gyakoroljuk azt vendégeinken. Szent Benedek Jézus példáját követte, és megmosta a vendégek lábát. Az akkori poros utak miatt szükséges is volt ez, valóságos jótétemény a vendégeknek. Gyakorlati okok miatt az idők során feladtuk ezt a szokást, ám Krisztusnak ez a hozzáállása kell, hogy meghatározza belső viszonyulásunkat, amikor a vendégekkel találkozunk. Ezen keresztül képes kisugározni a monostorban megélt hitünk a klauzúra falain túlra. És amikor Szent Benedek azt mondja, hogy különleges gondot kell fordítani a zarándokokra és a szegényekre, akkor is Jézus példáját követi.

A pannonhalmi monostorban a világ felé nyitás egy másik módját is gyakoroljátok: iskolátok van. Fontos, hogy itt a felnövekvő nemzedék ne csak a tudományokkal és a művészetekkel ismerkedjék meg, hanem azt is megtapasztalja, hol az emberi létének igazi alapja, miben áll valódi méltósága.

Az evangélium és Szent Pál szerint a testvérek egysége magában a templom-épületben is kifejeződik. Krisztus az alap, Krisztus a szegletkő, mi magunk pedig kövek vagyunk, amelyek ő rajta helyezkednek el. Ő az életünk alapja. Ha szem elől vesszük a szegletkövet, azaz ha hitünk megfárad, az egész közösség darabjaira hullik. Nem marad más, mint szanaszét heverő kövek, még akkor is, ha önmagában egyik-másik rendkívül szép is. Akkor a testvérek elmagányosodottan élnek, egyedülállóként (szingliként), s a közösség már csak a statisztikákban létezik. Ezért újra meg újra meg kell újítanunk és meg kell erősítenünk az alaphoz, Krisztushoz való kötődésünket.

Egy közösség kövei természetesen nem mindig olyan szépek és egységesen faragottak, mint e templom építőkövei. „Tudja az apát, hogy milyen nehéz és terhes feladatot vállalt magára: a lelkek irányítását és sokféle emberek szokásainak szolgálatát”. (RB 2,31) És ezekből a szokásokból éppen annyi van, mint a testvérekből. Ám ők „egymást a tiszteletadásban előzzék meg, egymásnak mind testi, mind lelki fogyatkozásait a legtürelemesebben viseljék el, egymásnak versengve engedelmesskedjenek, senki se kövesse azt, amit magának hasznosnak ítél, hanem ami másnak az. Egymást tisztán, testvéri szeretettel szeressék.” (RB 72,4–8) Egy képet használva: együtt kell működnünk, engednünk kell, hogy addig faragjanak, amíg a köveink össze nem illenek. A szeretet a kövek közti malter. A szeretet tartja össze őket. Jól tudom: mindez csodálatosan hangzik, ám a valóság egészen más, közösségeink egyáltalán nem olyan egységesek, mint ez a csodálatos bazilika. Talán éppen e templom szépsége jelenthet folyamatos felszólítást, hogy valamit tükrözzön belőle közösségi életünk is.

Azt kívánom nektek, hogy e szent hely szenteljen meg titeket, alakítson titeket hasonlóvá Krisztushoz, titeket, és mindenkit, aki belép ide. Nem csak e csodálatos templom, hanem ti magatok lesztek közösségként, együtt testvéreitekkel, együtt a szentekkel Krisztus testének eleven képe.

Áldjon meg benneteket az Isten!

Ford. Dejsics Konrád OSB

Notker Wolf OSB a Bencés Konföderáció prímás apátja. 1940-ben született Németországban, Bad Grönenbachban, 1961-ben lett bencés szerzetes a St. Ottilien-főapátságban. Teológiát és filozófiát tanult, 1974-ben filozófiából doktorált. 1977 és 2000 között a St. Ottilien-főapátság főapátja és a kongregáció prézes apátja. 2000 óta a Bencés Konföderáció prímás apátja. Számos világnyelven beszél, ami feladatköréhez a rend szinte minden országot lefedő kiterjedtsége miatt nélkülözhetetlen. Ismert író és publicista, zenész, keresett előadó, sőt Németországban még a gazdaságpolitika területén is figyelik megnyilatkozásait. Pannonhalmán többször járt — legutóbb a bazilikaszentelés szónokaként.